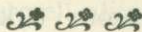

Elnök: Méltóztatnak hozzájárulni? (Igen!) Ennek értelmében mondom ki a határozatot.

Ezzel, igen tisztelt közgyűlés, tárgysorozatunk ki van merítve. Most még csak az marad hátra, hogy a tervelt délutáni kirándulást s majdan a holnapi és holnaputáni kirándulásokat foganatsítsuk és részben érdekességükre tekintettel, részben erdészeti szempontból való fontosságukra nézve tanulmányunk tárgyává tegyük.

Most pedig ezennel szívesen üdvözölvén a megjelent urakat, igen köszönve szíves érdeklődésüket, a mai napra összehívott rendes közgyűlését az Országos Erdészeti Egyesületnek bezártnak jelentem ki. (Lelkes felkiáltások: Éljen az elnök!)

Közgyűlésünk és kirándulásaink.

Való az, hogy az erdészember érzékei az erdő és természet szépségeivel szemben követelőbbek, de másrészt az is igaz, hogy ha a természetnek valamely remeke megkapja a figyelmét, úgy kétszeresen tudja azt élvezni, mint más halandó. Így volt ez az ideai közgyűlésünkön is.

Az egyesületi tagok részére szétküldött meghívó előzőleg tájékoztatott mindenkit arról, hogy ez alkalommal a szigoruan vett szakkirándulások felett a szép élvezete uralkodik, a hasznos felett áll a gyönyörködtető.

A kezdet kezdete a kanyargós Vág völgye volt; oly gyorsan robotgunk rajta keresztül, hogy az élvezett szépnek csak összbenyomása maradt vissza emlékünkből. A közgyűlésen résztvevők nagyobbik része erre jött, még pedig aki csak tehetett 25-én, a Fenyőházára d. u. 3 óra tájban érkező vonattal. Közöttük a közszeretetlen álló elnökünk is. Ruttká zászlódiszben állott, csak hogy az ünnepség a „Felvidéki Közművelődési Egyesület“-nek szólott, amely egyesület szintén 26-án tartotta ott közgyűlését.

Egykettőre megérkeztünk Fenyőházára. Az itteni szíves fogadtatás már bennünket illetett. A liptóújvári főerdőhivatal főnöke

serény gárdájával sietett utbaigazitással szolgálni; majd az egész társaság a közelben várakozó villamos vonaton gyülekezett, hogy a még rövidke kis utat is kényelemben tehesse meg.

Pár percz alatt elfoglaltuk szállásunkat, de siettünk is ki belőle, hogy kisebb csoportokba verődve annál hosszabb ideig elvezhessük ezt a csodaszép fekvésű, nagyjövőjű üdülőhelyet. Néhány évvel ezelőtt is volt alkalmam látni Fenyőházát s mondhatom, ugyancsak fejlődésnek indult.

Sorcsapása ránézve, hogy ideje igen rövid, mindössze 5—6 hét; aki azonban igazán pihenni, üdülni akar, ide jöjjön.

Alkonyat után siettünk az ismerkedési estélyre. A hangulat igen jó volt; szónoklatmentesen, fesztelenül folyt a társalgás; kedves jelenség gyanánt kell megemlitenünk, hogy ezuttal minden alkalommal bájos hölgykoszoru tarkította az egyesületi tagok társaságát.

A hangulat emelkedésével, az idő előrehaladásával mindjobban fogytunk, de annál inkább tömörültünk s a barátságos „időszaki beszámoló“-val alaposan belészaladtunk — hogy szerényen mondjam — az éjjelbe.

Vidám reggel köszöntött 26-án. Az éjjeli és reggeli vonattal még számos egyesületi tag érkezett; szemmel láthatólag többen voltunk, mint a bejelentettek hivatalos jegyzékéből olvastuk, most már lehetünk vagy másfélszázan.

A közgyűlés lefolyását leghivebben a jegyzőkönyv tünteti fel; az ott elhangzottakra tehát nem terjeszkedem ki, de meg kell jegyezni, hogy az hangulatra nézve emelkedetten és méltóságteljesen folyt le.

A közgyűlés ilyen keretben önmagában véve nem alkalmas arra, hogy az amugy is erősen megtömött tárgysorozatot esetleg ötletszerűen felvetett, minden előkészület nélküli s így nem a kellő színvonalon álló szakvitával bővítsük; a perczre kiszabott idő is lehetlenné tenné ezt. A közgyűlés maradjon is meg ebben a méltóságteljes mezben; de egyidejűleg alkalmoszerűnek tartom, hogy rámutassak szakéletünk egy tátongó hiányára: Hol vannak szakosztályaink, amelyek tulajdonképen arra volnának hivatva, hogy az erdészeti tudományok egyes ágazatait komoly, alapos, megszakítatlan munkával fejlesztenék, ahol a különleges egyéni

tehetségek érvényesítéséhez mód nyujtának? Itt tudnánk szakmánkat ápolni, fejleszteni, itt lehetne érdemleges munkát végezni s a közgyűlésnek osztályrésze maradna, aminek eddig is mindig megfelelt: az időszaki beszámoló s az erdőgazdátársadalom impozáns módon való megnyilvánulása a magyar erdőgazdaság érdekei mellett.

A közgyűlés berekesztése után Meisel Samu, az Erdélyi Erdőipar r.-t. főkönyvelője (Kovászna) mutatta be elmés és czélszerű közbözőkészülékét, amelyet ismertetni fogunk.

A közgyűlést követő ebédnél már 200-on felül voltunk, ide számítva a közigazgatásnak a ruttkai gyűlésről közénk siető képviselőit és a fenyőházaik fürdővendégek sorából hozzánk csatlakozó érdeklődőket. Liptó vármegyét a közgyűlési banketten Palugyay Móricz dr. főispán, Joób Marczell alispán, Beniczky Gyula országgyűlési képviselő, Balló Rudolf főjegyző, Lehoczky Ábris árvaszéki elnök, Pruzsinszky Pál vármegyei ügyész, Kossányi Géza, Matuska Péter vm. jegyzők és Legmann Imre, az államépítészeti hivatal főnöke képviselték.

A köszöntők sorát *Bánffy* Dezső báró nyitotta meg a résztvevők lelkes éljenzése között ő felségére a királyra emelvén poharát

Utána *Palugyay* Móricz főispán a következő beszéddel üdvözölte az Országos Erdészeti Egyesületet:

Szerencsének és magamra nézve rendkívül megtisztelőnek tartom, hogy az Országos Erdészeti Egyesület mélyen tisztelt tagjait Liptó vármegye ősi bércei közepette üdvözölhetem. Az erdészeknek, mindazoknak tisztelése, akik az erdőgazdaság terén érdemeket szereztek, hazánkban régi tradíció. (Éljenzés.) Visszazárva képzeletünkben hazánk régibb korszakaiba, látjuk, hogy pogány őseink is források körül, erdőben tartották első istentiszteleteiket és mindazok a helyek amelyekről történeti kutatóink megállapították, hogy ottan őseink első áldozataikat mutatták be a magyarok istenének, mint örökre emlékezetes áldozóhelyek, szent erdőknek maradtak meg.

De hazai törvényhozásunk is minden időben felismerte erdőgazdaságunk nemzetgazdasági fontosságát s az erdőgazdaság érdekében szükséges intézkedések megtételéről még olyan időben is ritka és mintaszerű egyértelműséggel gondoskodott, amidőn nemzetünk régi baja, a visszavonás felújult.

Engedjék meg tisztelt uraim, hogy éppen ezen momentumot emeljem ki néhány szóval megszívlelendő tanulság gyanánt, hogy ottan, ahol közügyekről, ahol a haza üdvéről és annak anyagi jólétéről van szó, szünjék meg a jövőben is minden bármely tiszteletreméltó elvi ellentét avagy öröklött hibából való

ellenkezés s lépjen ezek helyébe a szent egyetértés és a közös munka. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Azon mély tisztletet és igazi rokonszenv, amelyet különösen e vármegye közönsége a magyar erdőügy iránt érez, sokszorosan fokozódik azok iránt, akik ezen nemes országos ügyet szívükkel, lelkükkel, tehetséggel, teljes erejükkel régóta és hiven szolgálják. Éppen ezért azt hiszem, hogy osztatlan helyeslésükkel találkozom akkor, amidőn szívből éltetni kívánom a Magyar Országos Erdészeti Egyesület mélyen tisztelt tagjait, élükön Bánffy Dezső báró ur ő exczellenciájával (Lelkes éljenzés és taps.), akinek érdemekben dus munkássága és közismert lángoló hazaszeretete előtt mindannyian tiszteletteljesen hajtjuk meg lobogónkat, épp úgy mint Bedő Albert ő méltósága előtt (Lelkes éljenzés és taps.), aki az Országos Erdészeti Egyesület ujjászervezésében, annak közhasznú működésében és annak főleg teljes megmagyarosításában elsőrendű szerepet játszott. A magyarok istene áldja meg őket! Sokáig éljenek! (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

E szíves szavakat *Bedő* Albert dr. alelnökünknek az egyesületi elnökre mondott alábbi köszöntője követte:

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Nem könnyű valakinek oly kitűnő szónok után beszélni, aminő szónokot lehetett szerencsénk megismerni e vármegye főispánjában. (Éljenzés.) Súlyos gondolatokkal, mélyen szántó elmével lelkesedésre tüzelte a magyar erdőszertet. Legyen ő meggyőződve arról, hogy a magyar erdőszerek szívében, lelkében, gondolatuk egész világában, szóval egész valójukban a magyar nemzeti, társadalmi és közgazdasági ideálokért lobogó tűz lángol. (Úgy van! Éljenzés.)

És hölgyeim, uraim, e tűznek erejét a magyar erdőszerek szívében ki táplálja? Annak a férfiúnak ragyogó példája, akit országszerte ismerünk: a mi szeretve tisztelt elnökünk. (Szünni nem akaró lelkes éljenzés és taps.)

A magunk részéről is ősi szokásainkhoz hiven tiszteletteljes üdvözlötünket fejezzük ki neki. Kétszeres az örömünk, hogy itt üdvözölhetjük körünkben, holott aggódtunk egészségéért. Örömmel győződünk meg arról, hogy az isteni gondviselés őt védelmezi és kívánjuk szívünk, lelkünk egész melegével, hogy védelmezze sokáig, hogy velünk lehessen, az egyesület javát sokáig szolgálhassa. Az Isten éltesse boldogan, jó egészségben, erőben. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

A bankett további folyamán *Csupor* István a közigazgatás képviselőit, *Joob* Marczell alispán *Bedő* Albertet, *Almásy* Andor *Tomcsányi* Gyulát, *Zólyomi* Imre a közgyűlés rendezése körül fáradozó *Csik* Imre főerdőtanácsost, *Szabó* Ferenc főerdőmérnököt és *Soos* fürdőfelügyelőt, *Csik* Imre pedig az egyesület tisztikarát köszöntötte fel.

A közös ebéd alatt érkezett és olvastatott fel *Darányi* Ignác

földmivvelésügyi miniszter urnak következő sürgönyi válasza a hozzá intézett üdvözlő táviratra:

Fogadja Nagyméltóságod nagybecsü üdvözlétéért hálás köszönetemet. Adja Isten, hogy a magyar erdészet nagy közgazdasági és nemzeti hivatása mindinkább elismertessék; ebben bármily viszonyok között lelkesen közreműködni hazafiúi kötelességemnek tartandom mindenkor.

Darányi Ignác.

A választ lelkes éljenzéssel fogadtuk.

Ugyancsak felolvasásra került az ebéd folyamán a sorainkban sajnosan nélkülözött Horváth Sándor alelnök következő távirata:

Mélyen meghatva vettem Nagyméltóságodnak az Országos Erdészeti Egyesület fenyőházai közgyűlésén résztvevő tagok nevében hozzám intézett kegyes táviratát. Fogadja Nagyméltóságod és a közgyűlés tisztelt tagjai ezen érdemen felüli megtisztelő jóságos megemlékezésért legbensőbb köszönetemet és mély hálámat, melylyel az országos erdészeti egyesület iránt örökre lekötelve érzem magamat.

Horváth Sándor.

A közös ebédet az áramfejlesztő telep és a villamos fűrészszelektálás követte, majd két csoportban kirándultunk a villamos erdei vasuton a gyönyörű tájképeket nyújtó Lubochna völgyébe.

A látottakról legjobban beszámol Szabó Ferencz m. kir. főerdőmérnöknek e füzetben közölt magas színvonalon álló leírása.

A késő este hozta csak vissza a lubochnai kirándulókat. A közös vacsora, bár állandó jó hangulatban folyt le, rövidebb volt a tegnapiénál; mindenki bucsuzott hol Fenyőházától, hol a más kiránduló csoportba jutott barátjaitól. Az elszállásolás nehézségei miatt meg kellett osztani a társaságot: nagyobbik része, mintegy 63-an Árvaváraljára, kisebbik része, 40-en a Tátrába volt menendő.

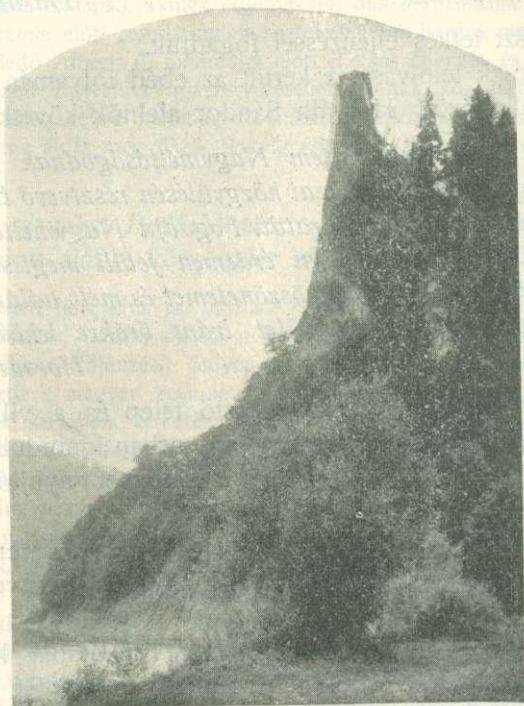
Tartsunk egyelőre a nagyobbik csoporttal.

*

27-én reggel 7 órakor mondtunk bucsut a fenyőházai szép fenyveseknek. A vasutfigazgatóság kényelmes „kilátási” kocsit

bocsátott rendelkezésünkre, amelyből kétszeresen élveztük a páratlan szép vidéket. Kralovánban azonban meg kellett e pompás kocsitól válnunk; a gépész és állomásfőnök kijelentették, hogy a kanyargós árvai pályán ennek a hosszú kilátási kocsinak nem szabad haladni . . .

9 óra tájban tüntek fel a látóhatáron Árvaváralja várának

Árva vára északról.

megkapó körvonalai, amelyeket a fűzethez csatolt műmelléklet ábrázol.

Az állomáson az uradalom igazgatója, ifj. Kubinyi Miklós és Scholcz Ottó főerdőmester erdőosztikarával együtt fogadta a társaságot, ahonnan egyenesen a vár megszemléléséhez indultunk, melynek udvarán Kubinyi Miklós urad. igazgató, kiváló régészünk érdekes előadásban ismertette a vár történetét.

Multját homály fedi bár, sejteni lehet, hogy már a honfoglalás idejében is nevezetes szerepe volt. Ugyszólván határköve volt hazánknak Lengyelország felé s ha vár megérdemli a végvár nevet, úgy az volt mindenkor a szó szoros értelmében s az most átvitt értelemben.

Mint vezetőnk jeles kis történelmi tanulmányában olvasom, emlékeink e várról a XIII. század közepe táján elmosódnak. Eredetileg nemzeti birtok volt várispánok, várnagyok igazgatása alatt,

Kiránduló csoport.

de a XIII. század első felében már egyesek kezébe ment át. Czel-talan volna itt felsorolni mindazok neveit, akik e várat hol jogosan, hol jogtalanul birlalták, általában elmondhatjuk azonban, hogy a királyi tekintély alászállásával, az oligarchia tetőpontrahágásával mindig egyes főuri családok kezébe került; erőskezü királyaink ellenben több izben visszaváltották, amiből látható, hogy milyen fontos szerepet tulajdonítottak „Árva“ birásának. Így tett IV-ik Béla, majd Róbert Károly, így Mátyás király.

A vár fénykora a Thurzók idejére esik.

Thurzó Elek és János e várat már 1527-ben birták adományul, azonban birtokukba nem vették, sőt 1533-ban le is mondtak róla. A tulajdonképeni Thurzó-nemzetség megalapítója a protestáns hitre tért bethlemlalvi Thurzó Ferencz nyitrai püspök volt, ki részben házassága révén jutott a vár uralmához, részben kifizette a várat akkor bitorló Szedlniczkyeket.

A vár megerősítése, vízvezetékkal, 95 m mély, ma is létező kúttal való ellátása az ő műve volt; függő kerteket varázsolt a komor falak felé s gyümölcsösöket létesített a váron kívül. Első feleségétől nem volt gyermeke. Megözvegyülvén, deresedő fejjel lépett másodizben házasságra a szigetvári hős legidősebb leányával, Zrinyi Katalinnal s ettől született négy leányán kívül két fia: György és Ferencz.

Ő maga elhalálozván, neje Forgách Imréhez ment feleségül; a gyámok féltékenykedtek a mostohaapára, jóllehet nem volt okuk rá.

A rokoni egyenetlenkedés már-már teljesen elfajult, amikor Thurzó György neveltetésének befejezése véget vetett, aki jólelkű nevelőapja mellett rendkívül művelt, nemesen érző, daliás ifjúvá növekedett.

Mostohaapja unokahugát, Forgách Zsófiát vette nőül; de boldog családi életük rövid ideig tartott. Györgyöt is elszólította a harci zaj; Esztergom alatt verte a törököt, de elszánt csapata ez egyszer pórul járt s maga is csak életveszélylyel tudott megmenekülni.

A szomorú híre gyorsabb szárnyakon repült, mint a hitveséhez siető férj — s a gyermekágyas beteg nőre halálhozó volt.

Két év múlva a ritka műveltségű Czobor Erzsébetet vette nőül. Jóllehet protestáns volt, még sem csatlakozott a Bocskay táborához, mindemellett nemes főúr gyanánt a császári ház kegye nem tette udvaronczzá.

A hajduk kegyetlenül pusztították minden birtokát, ő benne azonban ez nem szült bosszuállást, sőt egész tetterejét arra fordította, hogy békét tudjon teremteni.

Sikerült is ez neki 1606-ban. Az elismerés nem maradt el, mert Mátyás főherceg közbenjárására az eddig beirványképen birt Árva vára és uradalma, valamint az örökös főispáni méltóság

birtokába jutott, sőt az örökösödés a család mindkét ágára kiterjesztetett.

Hogy Thurzóban mennyire nem tekintette senki sem a császárpárti kegyeslő főurat, az is bizonyítja, hogy Illésházy nádor halála után a rendek közbizalma őt helyezte a nádori székbe. Hét leánya és egy fia volt. Imre fiát példásan neveltette a witterbergi egyetemen.

A boldog apa nem soká gyönyörködhetett lángeszű fiában, mert 1617-ben elszólítja a halál, de hazánk is hiába várt a lángeszszel párosult nemes jellem erős kezére, mert 1621-ben ő is követte apját a sirba; állítólag megmérgezték. Érdekes tudnunk, hogy neje, Nyáry Krisztina a főispáni hitet letette s e méltóságot holta napjáig viselte.

Imre anyja is rövidesen elhunyván, az árván maradt hét Thurzó leány 1626-ban a ljethavai várban gyűlt össze, hogy az árvai uradalom igazgatására igazgatót, kormányzót válasszanak.

Immáron azóta a XIII-ik igazgató kormányoz s az ősi birtok magyar kézben — akár csak Árva vára — sziklaszilárdan áll abban a nemzetiségi tengerben, amelynek hullámai annyi magyar földet elnyeltek már.

A vár nem egyszerre épült: alsó-, közép- és fellegvárra oszlik. Az építkezések leginkább Dubove János, Thurzó Ferencz és Thurzó György neveihez fűződnek. Óriási kárt szenvedett úgy az uradalom, mint hazánk azáltal, hogy a vár 1800-ban teljesen leégett; elismerés illeti a közbirtokosságot, hogy annak kormányzósága évről-évre 15—20.000 koronát áldoz arra, hogy „Árva“ továbbra is örökös szegletkövét képezze hazánk északi részének.

Amidőn az ország számos elsőrendű történeti emléke lassanként gondozás hiányában elporlad, nem eléggé méltányolható az uradalomnak ez az áldozatkészsége. A restaurálás mestere, a szükséges művészi erők bevonásával, Fertsek Ferencz urad. erdőmester, aki nehéz feladatát ritka hozzáértéssel és buzgalommal teljesíti.

Látszólag komor, haszontalan kövekbe ölik az aranyokat. De hát az a kiapadhatlan erkölcsi tőke, amelyből a várat megszemlélő magyar utas honszeretetet, lelkesedést merít, nem birna mánapság értékkel?

Nehezen váltunk meg a vártól, de az idő mást parancsolt. Déli harangszó után az uradalmi nagyvendéglőben ütöttünk tanyát, ahol a közbirtokossági uradalom vendégei voltunk.

Aminthogy nem győztünk betelni a látottakkal, éppen úgy nem tudtuk eléggé méltányolni azt a szívélyes fogadtatást, magyaros vendégszeretetet, amelyben a közbirtokossági uradalomban részünk volt.

A fényes lakoma alatt első szónokunk, fáradhatlan vezetőnk: ifj. Kubinyi Miklós, az uradalom igazgatója volt, ki a vár szemlélésekor önzetlenül tett részesévé annak a végtelen sok fáradságot, szellemi megerőltetést igénylő kutatás gyümölcseinek, amit önmaga hosszú éveken át páratlan szorgalommal érlett.

Emlékezetesen szép szavait a következőkben adjuk vissza:

Tisztelt hölgyeim és uraim! Gróf Pálffy József főkormányzó öexcellenciája nevében, mint az árvai uradalom igazgatója, engedjék meg, hogy üdvözölhessem itt önöket, hazánk erdészetének képviselőit és ez alkalommal pár szót is intézhessek az igen tisztelt társasághoz.

Egy latin mondással kezdem. Nihil dulcius, nihil amelius, nihil homini dignius agricultura. Nincs kedvesebb, nincs szebb, nincs hasznosabb, nincs az emberhez méltóbb a gazdászatnál.

Akkor, midőn ezeket a szavakat egy római tudós és nagy szónok hallatta, akkor természetesen csak az agrikulturáról lehetett szó. Miben állott akkor az agrikultura? Hogy nekimentek az őserdőnek, mely Európa nagy részét borította, elpusztították tüzzel, egyéb eszközökkel, hogy annak a helyébe kalászmézőket teremtsenek és ezen kalászmézők gyümölcseit Rómába vihessék.

Hol vagyunk ma ettől? Amikor ma gőzekével szántanak, mikor az ipusztría szolgálatába szegődött a gazdaságnak és könnyű szerrel megtermeli az ős termőtalajban a dús buzatengert, akkor már agrikulturáról abban az értelemben, mint azt Cicero értette annak idején, nem lehet beszélni. De beszélni lehet egy másik ágáról a gazdászatnak, egy nem kevésbé nemesről, aminőről az ókornak jóformán fogalma sem volt: az erdészetről. (Ugy van!)

Az erdészet, amelynek szolgálatába önök szegődtek, amelynek szolgálatában önök munkálkodnak. Az erdőt elpusztítani könnyebb, mint azt ismét felújítani. Én azt hiszem, szebb, nemesebb, emberhez méltóbb hivatás alig lehet az erdészetről. (Tetszés.) Üdvözlöm önöket uraim, akik e nemes feladatnak megfelelői igyekeznek. Üdvözlöm önöket, 'az Országos Erdészeti Egyesületnek képviselőit és engedjék meg, hogy önök élén üdvözölhessem igen tisztelt alelnököket. Bedő Albert öméltóságát (Lelkes éljenzés és taps.), akinek legyen szabad személyes megjelenését külön is köszönetemet nyilvánítani.

Hosszu ideje, hogy öméltóságát ismerni szerencsém van. Akkor még nálunk, Magyarországon csak pirkadni kezdett az erdészeti tudományok hajnala. Ennek egyik megalapítója ő. Engedjék meg, hogy ez alkalommal az ő egész-

ségére emelhessem poharamat, kérve az Istent, hogy őt ennek, az ő kedvenc tudományának, az erdészetnek sokáig jó egészségben tartsa meg. (Lelkes éljenzés és taps.)

A szép szavakra *Bedő* Albert dr. alelnök adta meg a választ a következő felköszöntőjében:

Mikor ma a várban jártunk, egy siremlék ragadta meg a figyelmünket, amelyen az állott, hogy „Bárki állsz itt, kívánd, hogy a Thurzó-nemzetség származottjai örökké éljenek“. A Thurzó-nemzetség egyik származottjára emelem poharamat, gróf Pálffy József ur öcczellenciájára (Lelkes éljenzés.), az árvai uradalom országos híri és nagytekintélyü főkormányzójára, akit most körülben Kubinyi igazgató ur önnagysága képvisel. (Éljenzés.) Mi önnagyméltósága szives meghívása alapján jelentünk meg itt és az ő intézkedéséből kifolyólag részesültünk ebben a szívelyes fogadtatásban. Neki köszönhetjük azt a kedves emléket, amelyet Arvából valamennyien magunkkal viszünk. Kíváujuk azért valamennyien, hogy gróf Pálffy József önnagyméltóságát, akiben Magyarország törvényhozásának tagját és az előkelő, magyarérezelmű, kiváló hazafiut tiszteljük, az Uristen kegyelméből családjával együtt sokáig boldogságban élhessen. (Lelkes éljenzés.)

Poharat kell még emelnem Kubinyi Miklósr, az uradalom jelenlevő igazgatójára. E férfiúnak szavai méltán megragadták az önök figyelmét és érzését. Engedjék meg, hogy én is egy böles latin mondást idézhsek: *Silvae ornamentum pacis, monumentum belli*. Az ország ékessége az erdő. Hozzátehetjük: az ország anyagi jólétének záloga. És ha háboru van, akkor is az erdők soká használhatnak az ország népének.

A magyar erdészet iránt mindig kiváló szimpátiával viseltetett önnagysága, Kubinyi Miklós, aki az árvai uradalom közvetlen kormányzatát vezeti. A köz-elismerés követte eddig egész pályáján, szívből kívánom, hogy kövesse ezentul is és poharam emelem arra, hogy az Uristen őt a haza javára még sokáig éltesse. (Lelkes éljenzés és taps.)

Felköszöntőt mondott még *Kubinyi* Miklós, majd *Gesztes* Lajos a hölgyekre, *Csupor* István Scholcz Ottó urad. főerdőmesterre és az uradalom derék tisztikára stb.

Az ebéd alatt sürgönyileg is üdvözöltük gróf Pálffy József kormányzót, aki ezért dr. *Bedő* Albert alelnökhöz intézett következő levelében mondott köszönetet:

Szomolány, 1909 augusztus 29.

Méltóságos uram!

Örömmel vettem ki Árvaváraljáról hozzám intézett szives táviratából, hogy az Országos Erdészeti Egyesület árvai kirándulásával, valamint a Váralján látottakkal meg volt elégedve.

Nagyon sajnálom, hogy nem volt módomban a tisztelt Egyesületet személyesen is üdvözölhetni Árvaváralján. Ezt másoldalu nagy elfoglaltságom lehetlenné tette.

Midőn efölötti őszinte sajnálatomnak adnék kifejezést és arra kérném Méltóságodat, hogy hálás köszönetemet kegyeskednék az Árvába kirándult egyesületi tagokkal is közölni, maradok kiváló tiszteletem nyilvánításával

Gróf Pálffy József.

Sajnos, gyorsan telt az idő s bármennyire nehezünkre is esett a válás, mégis délután 3 óraker ismét vonatra kellett ülnünk s a reggel megtett uton Csorbató-felé indultunk. Fenyőházán hosszantartó harsány éjjennel mondtunk bucsut és köszönetet Bedő Albert alelnökünknek, aki onnan hazatért s akinek igaz hálával tartoztunk azért, hogy csoportunk vezetését, az ut fáradalmaitól nem riadva vissza, magára vállalta.

Azután egymás után hagytuk el Rózsahegyet, Liptóujvárt, a liptói szaktársak metropolisát. Sötét este volt már, amikor Csorbára érkeztünk, ahonnan a fogaskerekű vasut vitt fel a Tátra gyöngyéhez: Csorbatóhoz.

A társaságnak nagy része még nem látta a Tátrát; este, amikor felérkeztünk már sötét volt s így a meglepetés leirihatatlan volt, amikor 28-án a legüdébb napsugaras reggelre ébredtünk.

Tervbe volt véve, hogy a társaság esetleg ismét két részre oszlik: az egyik a Fátyol vizeséshez, a másik a Poprádi tóhoz megy. Ámde együtt maradtunk s valamennyien az 1500 m magasságban fekvő Poprádi tavat kerestük fel. Vezetőink, Orosz Antal m. kir. erdőtanácsos és Kostialik János m. kir. erdőmérnök alig győztek a kérdezősködésekre felelni, de volt is mi iránt érdeklődni, a sokaknak új alpesi tájban.

A Popráditónál rövid pihenőt tartván, siettünk vissza, hogy a Tátralomiczról este elutazni szándékozók még idejekorán érkezzenek. Kitünő ebédünk volt, de az utolsó fogások még alig kerültek az asztalra, a kocsisor már a Nagyszálloda előtt állott; $\frac{3}{4}$ 2-kor megindult a menet a Tátra tövében kanyargó keskeny, de jókarban tartott uton. Én azt hiszem, hogy sokan fogadtuk meg, hogy ezt az utat még megtesszük — mert leirihatlanul szép — csak hogy lassabb tempóban.

Erdészeti szempontból ugyan sajnálatosan tapasztaltuk, hogy a Tátra vidéke vágható fakészletétől ugyszólván teljesen ki van fosztva, de némi vigasztalásul szolgált, hogy a felújítás legalább a jövőre ismét szép és értékes faállományokat ígér.

Alighogy elértünk Tátrafüredre, megindult az eddig örömmel nélkülözött zápor, de amint jött, éppen oly gyorsan távozott, úgy hogy Tarajkára már ismét szép időben vonultunk fel. Innen

A tarpataki vizesés.

kényelmes uton, gyönyörű helyeken kanyarogva érkeztünk a Zerge szállóhoz, a tarpataki vizesésekhez, sőt egyesek — kihasználva az időt és jó lábukat — az Óriás vizeséshez.

Az a tudat, hogy pár óra múlva végleg meg kell válni ettől a paradicsomtól, talán mindannyiunkat lahangolt. „Siessünk“, volt a jelszó s rövid félóra múltán ismét kocsinkban ültünk, hogy eljuthassunk kirándulásunk végpontjára: Tátralomniczra.

*

A kirándulók másik csoportja, az Árvaváraljai kirándulás kihagyásával, ugyanazt az utat tette meg, amelyet most leirtunk,

A tátralomniczi palota-szálló.

csak hogy már akkor, amikor az első csoport Árvaváralján időzött. 28-án két csoportra oszolva egyik részük Barlangligetre ment, míg a nagyobbik rész, mintegy 19-en, a Lomniczi gerinczre, onnan a kis tarpataki völgybe, a Zerge szállóhoz s onnan vissza Tátralomniczra gyalogoltunk.

Négy edzett szaktársunk (Lágler Gyula, Janoviczky Béla, Ferenczffy József és Petricsek Adolf) ezalatt a Lomniczi csucst mászták meg.

Egyébként a társaságnak igen nagy szerencséje volt; nem

volt tagja, ki ne látott volna zergét. Egyesek tizenhárom darabot számláltak össze.

*

Augusztus 28-án este ismét együtt voltunk valamennyien a tátralomniczi Palota szálló fényes termeiben. Ámde csak rövid ideig tartott az együttlét, mert a társaság számos tagja még az esti vonattal kívánt hazautazni. A vacsora alatt tehát bucsuzkodás folyt az egész vonalon. Szepes vármegye küldöttsége, amely már Fenyőházán is megtisztelte egyesületünket jelenlétével, itt ismét megjelent közöttünk és vezére, dr. *Máriássy* Mihály országgyűlési képviselő üdvözölte Szepesség földjén az egyesület tagjait. Szavai elárulták, hogy ismeri fajtánkat s szereti az erdőt. Csupor István főerdőmester viszont *Máriássy* Mihályt, Bund Károly pedig Majunke földbirtokost, Winkler Ernő és Horti főszolgabírákat köszöntötte fel. Kaán Károly a lipitújvári főerdőhivatal főnökére, Csik Imrere és Heim János m. k. erdőmérnökre, felkai erdőgondnokra, végül Gesztes Lajos az egyesület tisztikarára emelte poharát.

KÜLÖNFÉLÉK.

Imecs Béla †. Tragikus módon, saját kezébe szorított fegyvertől hunyt el múlt hó 23-án BÉlapátfalván imecshalvi Imecs Béla, az egri papnövelde uradalmának erdőmestere, a „Magyar Erdész” főszerkesztője. Régi szivbaja vett erőt rajta s érlelte meg benne azt a rettenetes elhatározást, hogy véget vet életének s magával viszi 15 éves viruló leányát is, amelyet szintén féltett e bajtól. Régóta betegeskedő testében nagytörékvésű lélek lakozott, amelylyel forrón szeretett szakmáját kívánta szolgálni sokkal tágabb körben, sokkal szélesebb alapon, mint amily mértékben arra gyakornok kora óta ugyanannál az uradalomnál teljesített csendes szolgálata módját nyújtott.

Széleskörű általános műveltsége és nem csekély írói tehetsége az irodalom terére utalták törekvéseit s így lett alapítója a „Magyar Erdész”-nek, amely szaklapnak több éven szerkesztője, majd, amidőn betegsége visszavonulásra kényszerítette, főszerkesztője volt. Azzal az